

**STRATEGIA
ROZWOJU
POWIATU
STAROGARDZKIEGO** | 2014
2020

Starogard Gdański 2014 r.

SPIS TREŚCI

- 1. Sytuacja wyjściowa**
  - 1.1 Podsumowanie realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Starogardzkiego 2007-2013 r.**
  - 1.2 Przesłanki aktualizacji Strategii**
  - 1.3 Analiza SWOT powiatu starogardzkiego**
- 2. Scenariusze i wizja rozwoju**
  - 2.1 Możliwe kierunki rozwoju powiatu starogardzkiego**
    - a) Scenariusz I – Optymistyczny**
    - b) Scenariusz II – Neutralny**
    - c) Scenariusz III – Pesymistyczny**
  - 2.2 Wizja rozwoju powiatu starogardzkiego**
  - 2.3 Misja powiatu starogardzkiego**
- 3. Zasady strategii i rola samorządu powiatowego**
  - 3.1 Zasady realizacji strategii**
  - 3.2 Rola samorządu powiatowego**
- 4. Wyzwania i cele**
  - 4.1 Wyzwania strategiczne dla powiatu starogardzkiego**
  - 4.2 Cele strategiczne i operacyjne**
- 5. System realizacji**
  - 5.1 Zaangażowane podmioty**
  - 5.2 Narzędzia realizacji**
  - 5.3 Finansowanie**
  - 5.4 Monitorowanie i ocena efektów**

1. Sytuacja wyjściowa

1.1 Podsumowanie realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Starogardzkiego 2007-2013 r.

W latach 2003-2013 powiat starogardzki przeżywał okres dynamicznych i w dużej mierze pozytywnych zmian w sferze społeczno-gospodarczej. Przyczyny tych zmian były związane przede wszystkim z generalnymi tendencjami rozwojowymi w Polsce wynikającymi m.in. z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej oraz interwencją publiczną władz powiatu.

Na podstawie analiz opartych na makroekonomicznym modelu gospodarki powiatu starogardzkiego można stwierdzić, że interwencja związana z realizacją Strategii Rozwoju Powiatu Starogardzkiego w latach 2003-2013 miała jednoznacznie pozytywne oddziaływanie na rozwój społeczno-gospodarczy powiatu.

Tempo zmian w powiecie nie różni się znacząco od średniego tempa zmian innych powiatów w województwie pomorskim. Powiat starogardzki wykazał się względnie dużą odpornością na globalne spowolnienie gospodarcze, którego skutki były w wielu sferach łagodniejsze niż generalnie w regionie.

Zidentyfikowane przez twórców Strategii w sierpniu 2002 roku wyzwania, przed którymi stał wówczas powiat, pozostają w dużej mierze aktualne, jednakże turbulencje społeczno-ekonomiczne jakie w ostatnich latach przeżywa gospodarka polska i europejska, oznaczają konieczność uwypuklenia nowych kwestii. Do nowych wyzwań, którym w ciągu najbliższych lat będzie musiał sprostać powiat starogardzki, zaliczamy:

- świadomą otwartość na inwestorów – uzależnioną w dużej mierze od zorganizowanego (także w wymiarze kształtowania wizerunku) wysiłku samorządu terytorialnego w dążeniu do przyciągnięcia i rozwinięcia takich inwestycji (zarówno zagranicznych i krajowych), które będą mogły wykorzystać lokalne zasoby, zapewniające trwałe efekty gospodarcze i społeczne;
- coraz wyższą „poprzeczkę” środowiskową – oznaczającą konieczność zaplanowania i zabezpieczenia zasobów (m. in. finansowych, instytucjonalnych, programowych) dla szeregu przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska, które są bezpośrednią konsekwencją przystąpienia Polski do UE, stanowiąc realizację zobowiązań m.in. w zakresie ochrony przyrody, ochrony powietrza, gospodarowania wodami i przeciwdziałania zmianom klimatycznym (pakiet klimatyczno-energetyczny), czy też rozwoju przyjaznych środowisku form transportu (zwłaszcza publicznego);
- ciągle wyraźną barierę transportową – wymagającą poważnych, skoordynowanych oraz właściwie ukierunkowanych przedsięwzięć inwestycyjnych, zarówno w zakresie

dostępności zewnętrznej powiatu (w układzie krajowym – droga 22, obwodnica Starogardu Gd.), jak również w relacjach wewnętrznych (dostępność drogowa pomiędzy stolicą powiatu, a stolicami gmin), a także położenia wyraźnego nacisku na rozwój transportu zbiorowego;

- zdolność strategicznego zarządzania rozwojem - która powinna być budowana m. in. w oparciu o sprawny system monitorowania, oceny i pogłębionej debaty publicznej w odniesieniu do prowadzonych w powiecie polityk publicznych.

1.2 Przesłanki aktualizacji Strategii

Zasadniczą przesłanką do aktualizacji Strategii jest skala i kierunki zmian sytuacji społeczno-gospodarczej w powiecie i województwie, wynikające w głównej mierze z generalnych tendencji rozwojowych uwarunkowanych m. in. przystąpieniem Polski do UE. Ponadto, poprzednia Strategia Rozwoju Powiatu Starogardzkiego, obejmowała swoim programowaniem lata 2003-2013.

Przesłanką do aktualizacji Strategii jest również potrzeba określenia strategicznych celów rozwoju powiatu w związku z programowaniem i ukierunkowaniem środków UE w kolejnej perspektywie finansowej 2014-2020.

Wnioski z analizy społeczno - gospodarczej powiatu starogardzkiego

Wykorzystane informacje pochodzą głównie z opinii zgłoszonych przez ankietowane środowiska oraz z opracowań własnych bazujących na ostatnich dostępnych danych z systemu statystyki publicznej.

Nasze potencjały

Najistotniejszym potencjałem powiatu starogardzkiego jest jego strategiczne położenie w VI Transeuropejskim Korytarzu Transportowym. Bardzo ważna jest dobra dostępność Starogardu do autostrady A1, ułatwiająca komunikację z aglomeracją Trójmiejską (na północy), a także z innymi częściami kraju (na południu). Położenie Starogardu Gdańskiego blisko innych ośrodków powiatowych takich jak Tczew, Malbork, Kwidzyn (dzięki przeprawie mostowej przez Wisłę) oraz Sztum, co umożliwia integrację tych rynków i budowanie trwałych zależności.

Do głównych atutów powiatu starogardzkiego należy zaliczyć również jego walory przyrodnicze (formy ochrony przyrody w tym obszary Natura 2000, które pokrywają 42 proc. powierzchni powiatu). Do form przyrody znajdujących się w powiecie zalicza się rezerваты przyrody, pomniki przyrody, obszary chronionego krajobrazu oraz ogród dendrologiczny. Umożliwiają one organizację licznych przedsięwzięć turystyczno-rekreacyjnych. Powiat starogardzki cechuje duża lesistość, liczne jeziora, zlewnia rzek

Wdy i Wierzycy znakomicie nadające się do organizacji spływów kajakowych. Na obszarze powiatu znajduje się kilkanaście szlaków rowerowych, pieszych i konnych. Potencjałem powiatu starogardzkiego jest 13 oznakowanych tras rowerowych o łącznej długości 416 km (w granicach administracyjnych powiatu starogardzkiego) oraz 68 obiektów rekreacyjnych – Punktów Infrastruktury Turystycznej tzw. PIT STOPÓW.

Edukacja stanowi jeden z najważniejszych czynników decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej powiatu. Powiat starogardzki posiada wysokiej jakości infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, która determinuje jakość kapitału ludzkiego. Potencjałem powiatu w obszarze edukacji jest również: dobra sieć szkół ponadgimnazjalnych, wysoki standard zaplecza infrastrukturalnego szkół (wyposażenie pracowni kształcenia zawodowego jest jednym z najlepszych w województwie pomorskim) oraz otwarta na poszukiwania nowych rozwiązań kadra nauczycielska.

Powiatowy rynek pracy posiada duże zasoby pracy, w tym dużą liczbę pracowników przemysłowych i w wieku produkcyjnym.

Powiat starogardzki cechuje się wysoką, w porównaniu z pozostałymi powiatami Obszaru Dolnej Wisły (pow. malborski, kwidzyński, starogardzki, sztumski i tczewski), liczbą firm założonych przez osoby fizyczne na 100 osób w wieku produkcyjnym. Ponadto pozytywnym wyrazem aktywności gospodarczej mieszkańców powiatu jest liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tysięcy mieszkańców powiatu starogardzkiego, która przyrastała znacznie szybciej niż w kraju. W latach 2002-2011 liczba ludności powiatu starogardzkiego wzrosła o 6,1 tys. W porównaniu z pozostałymi powiatami z Obszaru Dolnej Wisły, był to wysoki wzrost. Potencjał tkwi również w mieszkańcach obszaru powiatu starogardzkiego, którzy poprzez organizowanie wspólnych działań dokonują zmian oraz przeobrażenia swoich miejscowości (Miejski Obszar Funkcjonalny powiatu i gmin jako przykład pozytywnej współpracy dający szansę na pozyskanie środków na inwestycje o charakterze publicznym, LGD Chata Kociewia, stowarzyszenie działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich).

W powiecie starogardzkim działa wielu dobrze zorganizowanych przedsiębiorców, których kreatywność i potencjał stwarzają warunki prawidłowego wzrostu gospodarczego na Ziemi Starogardzkiej.

Powiat starogardzki dysponuje również terenami inwestycyjnymi, które po uzbrojeniu planuje się przyłączyć do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (PSSE). W trakcie powstawania jest również podstrefa PSSE na obszarze gminy Czarna Woda, w której zaplanowano nowe inwestycje w branży przemysłowej.

Powiat Starogardzki pod względem bezpieczeństwa obywateli prezentuje wysoki poziom zaplecza logistycznego. Powiatowe jednostki służb państwowych (Komenda

Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej) posiadają nowoczesną bazę logistyczną. W powiecie mieści się również, jedna z pięciu w województwie, specjalistyczna grupa ratownictwa chemiczno-ekologicznego.

Zajmujemy czołowe pozycje wśród wszystkich powiatów województwa pomorskiego pod względem Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP) w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym oraz całkowitej ilości OSP.

Powiat starogardzki charakteryzuje się również wysoką jakością działań prewencyjnych i profilaktycznych Policji, Straży Pożarnej, Ratownictwa Medycznego. Powiat wdrożył i realizuje programy z zakresu poprawy bezpieczeństwa: „Bezpieczny Powiat”, „Powiatowy Program Zapobiegania Przesłępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego”, „Powiatowy Program Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego”.

Istotnym potencjałem powiatu jest również posiadanie wielospecjalistycznego szpitala powiatowego pn. Kociewskie Centrum Zdrowia Sp. z o. o., który zabezpiecza medycznie mieszkańców powiatu starogardzkiego, jak również ze względu na wyspecjalizowanie pewnych gałęzi medycyny – pacjentów ościennych powiatów. Szpital może także wyróżniać się na tle innych szpitali powiatowych posiadaniem zmodernizowanego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, który udzielając świadczeń medycznych w stanach zagrożenia zdrowia i życia, przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców.

Bariery w naszym powiecie

Na drodze do zrównoważonego rozwoju powiatu starogardzkiego stoi również wiele barier. Jedną z nich jest utrzymujący się niski poziom nakładów inwestycyjnych w działalności gospodarczej oraz niski napływ inwestycji bezpośrednich.

Problemy rozwojowe dotyczą również lokalnego rynku pracy, na którym obserwuje się od kilkunastu lat deficyt miejsc pracy. Długotrwały brak możliwości pełnego zaspokojenia istniejącego popytu wygenerował cały szereg pochodnych problemów społecznych niekorzystnych dla naszego rynku pracy do których m. in. zaliczyć można wysoki poziom bierności zawodowej i wykluczenia społecznego, ponadprzeciętny poziom bezrobocia w skali województwa oraz niski poziom mobilności zawodowej. Zmiana tej sytuacji możliwa jest poprzez inwestycje dające nowe trwałe miejsca pracy, w szczególności dla osób o niskich kwalifikacjach. Brak dostępu do Internetu szerokopasmowego, również przyczynia się do spowolnienia rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Na niskim poziomie jest również dialog obywatelski w powiecie starogardzkim. Pomimo występowania załączków współpracy pomiędzy gminami powiatu starogardzkiego,

są one bardzo incydentalne. Brakuje skoordynowanych działań oraz spójnej koncepcji w zakresie współpracy między gminami, co osłabia naszą rolę w regionie pomorskim.

Powiat starogardzki posiada również niedostatecznie rozwinięty system promocji powiatu skierowany do potencjalnych inwestorów/przedsiębiorców. Brakuje aktywnego poszukiwania inwestorów, przygotowywania dla nich zindywidualizowanych ofert inwestycyjnych oraz wsparcia administracyjno-prawnego. Powiat starogardzki nie posiada również silnych i profesjonalnych instytucji otoczenia biznesu.

Istotną barierą rozwojową, zapewne zdefiniowaną nie tylko w regionie powiatu starogardzkiego, jest deficyt usług publicznych. Obszarem, w którym pozostaje jeszcze wiele do zrobienia jest również szeroko pojęta edukacja w zakresie profilaktyki zdrowotnej, szczególnie chorób naczyniowych, onkologicznych oraz chorób cywilizacyjnych.

W naszym powiecie istnieje również wiele barier związanych z ochroną środowiska naturalnego, w tym m.in. problemy związane z lokalizowaniem terenów przemysłowych lub usługowych uciążliwych, brak pomysłu na inną lokalizację anten radiokomunikacyjnych zainstalowanych w miejscach gęstej zabudowy mieszkaniowej, które w dużej mierze wynikają z braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Powiat starogardzki znajduje się w strefie pomorskiej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi ochrony środowiska. W tej strefie na niektórych obszarach występuje przekroczenie dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(α)pirenu. Duży wpływ na jakość naszego środowiska mają również utrudnienia komunikacyjne, szczególnie w miastach. Brak obwodnic miast w szczególności w Starogardzie Gdańskim oraz II etapu obwodnicy Skórcza, ma znaczący wpływ na wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza i wysoki poziom hałasu. Ponadto na jakość stanu powietrza duży wpływ ma emisja pochodząca z indywidualnych instalacji do spalania paliw o niskiej sprawności i stosowanie paliw niskiej jakości. Niezadowalający stan nawierzchni niektórych dróg w powiecie i organizacja ruchu, również sprzyja dodatkowej emisji spalin do atmosfery. Wiele barier jest związanych z ograniczonymi środkami finansowymi na realizację inwestycji w zakresie ochrony środowiska, zaś te które można by zrealizować napotykają niejednokrotnie opór społeczeństwa (protesty społeczne przy nowych inwestycjach w tym np. farmy wiatrowe, biogazownie). Społeczeństwo w powiecie starogardzkim cechuje niewystarczająca świadomość społeczna m.in. w zakresie: spalania odpadów w źródłach indywidualnych, wypalania traw, przestrzegania szczelności zbiorników

bezodpływowych na ścieki bytowo-gospodarcze. Z kolei kontrole prowadzone przez odpowiednie służby są często mało skuteczne albo wręcz ich brak.

Barierą są również względy ekonomiczne zastosowania niektórych rozwiązań, jak np. podłączenie się indywidualnych gospodarstw domowych do sieci ciepłowniczej oraz małe zainteresowanie operatorów energetycznych energią z OZE (odnawialnych źródeł energii) oraz nieprzygotowana sieć energetyczna. Bariery w powstawaniu instalacji OZE na szerszą skalę, są trudności administracyjno-prawne – brak odpowiednich uregulowań formalno-prawnych.

Bariery infrastrukturalne (transportowa, energetyczna, teleinformatyczna oraz gazowa) wpływają również negatywnie na rozwój lokalny obszarów wiejskich i często przesądzają o lokalizacji danej inwestycji przez potencjalnych inwestorów. Utrzymujące się bariery komunikacyjne i finansowe powodują, że mieszkańcy obszarów wiejskich mają utrudniony dostęp do kształcenia się na wszystkich poziomach edukacji. Problemem jest też utrudniony dostęp do szkół i zajęć pozalekcyjnych oraz często niższy poziom kształcenia we wszystkich grupach wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli). Młodzież zamieszkująca obszary wiejskie często nie jest zainteresowana pracą na roli, a niedobór pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich, powoduje że młodzież migruje do większych aglomeracji.

Miejscowości położone na południu powiatu, z powodu dużej odległości od miasta powiatowego, gorszej jakości dróg i braku szybkich połączeń komunikacyjnych tracą na rozwoju gdyż czas dojazdu do dużych aglomeracji miejskich to od 2 do 3 godzin jazdy. Pokonywanie tej odległości samochodem osobowym jest zbyt kosztowne a komunikacja publiczna wymaga wielokrotnych przesiadek, co wydłuża czas jazdy i koszt przejazdu. Dotyczy to terenu Borów Tucholskich, a szczególnie obszaru na południe od rzeki Wdy. Rejon ten niemal nie ma połączeń komunikacją zbiorową z miastem powiatowym (wyłącznie pojedyncze kursy w dni robocze). Niektóre miejscowości (np. Radogoszcz, Łuby, Zdrójno i Krówno) są całkowicie pozbawione dostępu do transportu publicznego – ich mieszkańcy nie mają alternatyw wobec samochodu osobowego. Dojazd transportem publicznym z tych miejscowości do stolicy powiatu przekracza 60 minut, a do stolicy województwa – 150 minut. Dostęp mieszkańców nawet do podstawowych usług jest utrudniony (np. do usług oświatowych, zdrowotnych), a do usług ponadpodstawowych dla osób nieposiadających lub nieużywających (niemogących używać) samochodu osobowego niemal niemożliwy. Tak długi czas przejazdu bardzo ogranicza dostępność do zdobywania wiedzy i umiejętności oraz zagraża wykluczeniem społecznym. Atrakcyjność komunikacyjna powiatu nie jest najlepsza. Ilość pojazdów samochodowych korzystająca z naszych dróg lawinowo rośnie, a przepustowość ciągle jest taka sama. Poza autostradą w naszym regionie nie powstała żadna nowa droga. Kolejny, nie tylko na lokalnych, ale także głównych drogach i niezafatane ubytki nawierzchni powodują

zagrożenia w ruchu drogowym oraz wydłużają podróżowanie. W miarę dobrze wygląda atrakcyjność komunikacyjna Smętowa Granicznego i okolic oraz rejonu Szpęgawska, nieco gorzej – Starogardu Gdańskiego i Godziszewa, jeszcze słabiej – Skarszew, Skórcza, Bobowa i miejscowości wzdłuż drogi krajowej nr 22, natomiast beznadziejnie – okolic: Osiecznej, Szlachty, Klanin, Ocypla i Kasparusa.

Bariery w obszarze kultury dotyczą głównie braku aktualizacji stanu wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego regionu (brak badań naukowych w zakresie etnografii, etnologii, antropologii kulturowej, zmierzających do identyfikacji obecnych wyróżników charakteryzujących Kociewie). Do barier należy zaliczyć również stosunkowo niski poziom świadomości regionalnej społeczności zamieszkującej teren Kociewia oraz brak utożsamiania się z regionem i kulturą regionalną.

W powiecie starogardzkim brakuje atrakcyjnej substancji zabytkowej, która stanowiłaby magnes dla turystów i stanowiła koło zamachowe dla działań promocyjnych. Na niskim poziomie jest również system monitoringu, kontroli i ochrony istniejących obiektów zabytkowych na terenie powiatu, któremu brakuje spójności i kompleksowości. W dziedzinie promocji brakuje działań upowszechniających dziedzictwo kulturowe regionu wśród mieszkańców powiatu oraz praktycznych rozwiązań zmieniających mentalność i negatywny stosunek społeczeństwa do spraw związanych z ochroną zabytków.

Na niskim poziomie są również świadczone usługi turystyczne, wynikające z braku standardów, infrastruktury pomocniczej (brak dostępu do obiektu zabytkowego, brak fachowej obsługi przewodnickiej, dotyczy również ośrodków wypoczynkowych i powiązania ich oferty z ofertą innych obiektów). W powiecie starogardzkim brakuje zachęt dla inwestorów, którzy zechcieliby inwestować w obszarze kultury, turystyki i rekreacji na terenie powiatu. Problemem jest również zbyt mała absorpcja środków z poziomu województwa, rządowego i unijnych na projekty związane z kulturą i dziedzictwem kulturowym, która hamuje rozwój regionu pod względem kulturalnym. Na terenie Powiatu Starogardzkiego brakuje bardzo wielu usług z zakresu infrastruktury kulturalnej, począwszy od obiektów zadaszonych, sal koncertowych, amfiteatru plenerowego, profesjonalnej scenie mobilnej, estradowym nagłośnieniu czy oświetleniu. Stolicą Powiatu Starogardzkiego jest miasto Starogard Gdański i w sposób naturalny powinien być centrum kulturalnym w pełnym tego słowa znaczeniu. Zaplecza techniczne do organizowania masowych przedsięwzięć artystycznych (koncertów, festiwali, pikników) zostały zmarginalizowane.

W obszarze działalności społecznej barierą jest brak odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego do prowadzenia działań z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz brak ośrodków wsparcia dla osób starszych. W obszarze systemu opieki zdrowotnej barierą jest brak hospicjum stacjonarnego. Na terenie naszego powiatu istnieje już od

2000 r. Domowa Opieka Hospicyjna przy SPZOZ Przychodnia Lekarska ul. Hallera 21. Obecnie pod opieką domowego hospicjum jest ok. 100 mieszkańców naszego powiatu, jednak jest to tylko doraźna porada lekarska, pielęgniarska czy psychologiczna w miejscu zamieszkania pacjenta, a nie tak potrzebne całodobowe, specjalistyczne usługi opiekuńcze. Dlatego też istotną barierą, w kontekście stale zwiększającej się liczby osób w stanie terminalnym głównie choroby nowotworowej jest brak stacjonarnego hospicjum.

W ostatnich latach zauważalna jest rosnąca tendencja zachorowalności w zakresie chorób cywilizacyjnych (układ krążenia, nowotwory, choroby układu nerwowego, otyłość). Szczególnie niepokojące są dane dotyczące dzieci i młodzieży.

W zakresie bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, do głównych barier można zaliczyć brak docelowego modelu i przepisów prawnych dot. systemu ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej, brak spójnego systemu monitoringu zagrożeń i wymiany informacji o zagrożeniach. Przyjęty model zarządzania systemem ratowniczym z poziomu wojewódzkiego (WCPR) nie gwarantuje wzrostu skuteczności prowadzenia zintegrowanych działań ratowniczych. Do barier można również zaliczyć niedostateczną liczbę Zespołów Ratownictwa Medycznego (ZRM), brak lądowiska przy Kociewskim Centrum Zdrowia oraz utrudniony dla mieszkańców niektórych gmin powiatu, z powodu odległości i niedostatecznej sieci komunikacji publicznej, dostęp do nocnej i całodobowej świątecznej opieki zdrowotnej.

Szanse i zagrożenia

Szansą na rozwój powiatu starogardzkiego jest sąsiedztwo obszaru Trójmiasta, skąd następuje fluktuacja nowinek technologicznych oraz kapitału ludzkiego. Trójmiasto jako tak duży ośrodek posiada również bardziej chłonny rynek pracy oraz zaplecze kulturalne, z którego korzystają również mieszkańcy powiatu starogardzkiego. Wpływ powiązań z Trójmiastem to dla rynku pracy przede wszystkim sygnały o zapotrzebowaniu na kompetencje oraz dostępność do miejsc pracy zwłaszcza średnio i wysoko specjalistycznych i lepiej wynagradzanych.

Pozytywnych bodźców w rozwoju społeczno-gospodarczym pomiędzy powiatem starogardzkim a Trójmiastem należy dopatrywać się m.in. w Interaktywnym Systemie Informacji Turystycznej Województwa Pomorskiego, dzięki któremu możliwa jest promocja i prezentacja unikatowych walorów dziedzictwa kulturowego i turystycznego regionu. System pozwala na dotarcie z informacją turystyczną do dużej grupy mieszkańców Trójmiasta i Województwa Pomorskiego, która jest potencjalnym odbiorcą oferowanych na terenie powiatu produktów.

Szansą mogą być również trendy związane z ekologicznym rolnictwem. Działalność rolnicza, dzięki stopniowemu wzrostowi i koncentracji produkcji, może odzyskać skłonność do inwestowania i wdrażania innowacji w produkcji rolnej.

Szansą rozwojową dla powiatu starogardzkiego są możliwości pozyskiwania środków finansowych w ramach funduszy europejskich i norweskich.

Szansą jest również wzrost aktywności obywatelskiej, w tym partycypacji społecznej w procesach zarządzania w sferze publicznej.

Nastąpiła również pozytywna zmiana postaw społecznych w zakresie zachowań edukacyjnych (m. in. kształcenie ustawiczne, kompetencje cyfrowe).

W obszarze ochrony zdrowia, należy wziąć pod uwagę możliwość zacieśnienia współpracy pomiędzy placówkami medycznymi działającymi w sąsiednich regionach. Rozwój systemu informowania placówek medycznych o zakresie prowadzonej działalności, wykonywanych procedurach, bazie łóżkowej, w celu optymalizowania i w większym stopniu zabezpieczania opieką medyczną mieszkańców powiatów.

Do zagrożeń należy zaliczyć emigrację osób młodych z powiatu starogardzkiego, czyli odpływ kapitału ludzkiego za granicę.

Zagrożeniem jest niski poziom inwestycji zewnętrznych, który wpływa na stagnację gospodarczą powiatu.

Widoczne w ostatnim czasie, nasilenie negatywnych procesów demograficznych, a przede wszystkim starzenie się społeczeństwa.

Zagrożeniem jest również niska skuteczność reform systemów w kraju w zakresie zabezpieczenia społecznego, służby zdrowia i edukacji, w tym trwałe niedoszacowanie systemu edukacji do wyposażenia w kompetencje zawodowe i społeczne młodego pokolenia mieszkańców powiatu.

Do kategorii zagrożeń należy dodać również występujące coraz częściej ryzyko ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz innych sytuacji kryzysowych, o dużym zasięgu.

1.3 Analiza SWOT Powiatu Starogardzkiego

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY	SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Strategiczne położenie w sąsiedztwie VI Transeuropejskiego Korytarza Transportowego	1. Niski poziom rozwoju lokalnej infrastruktury (drogowej, transportowej, energetycznej, teleinformatycznej oraz gazowej)	1. Modernizacja kluczowych powiązań drogowych i kolejowych	1. Odływ ludzi młodych do większych aglomeracji miejskich oraz emigracja zagraniczna
2. Działalność Starogardzkiej Podstrefy Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	2. Brak obwodnicy Starogardu Gdańskiego	2. Wzrost aktywności inwestorów zewnętrznych	2. Incydentalna współpraca JST i NGO's
3. Bliskość węzłów autostrady A1 oraz linii kolejowej	3. Tereny inwestycyjne nieprzygotowane pod inwestycje przemysłowe, nieuzbrojone, znacznie rozdrobnione	3. Napływ środków unijnych oraz możliwość ich efektywnego wykorzystania	3. Rosnące ryzyko wystąpienia negatywnych efektów presji działalności ludzkiej na środowisko naturalne
4. Potencjał kapitału ludzkiego dla rozwoju gospodarczego powiatu	4. Niski poziom innowacyjności przedsiębiorstw w powiecie	4. Rozwój turystyki lokalnej	4. Rosnące ryzyko wystąpienia ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz innych sytuacji kryzysowych o większym zasięgu
5. Tereny atrakcyjne do prowadzenia turystyki rekreacyjnej, pobytovej i krajoznawczej (liczne szlaki spływów kajakowych, trasy rowerowe oraz konne; obszary Natura 2000)	5. Brak silnych instytucji około biznesowych, wspierających rozwój MŚP oraz brak zaplecza technicznego dla NGO's	5. Rozwój Partnerstwa Publiczno-Prywatnego w realizacji inwestycji	
6. Stabilny i względnie wysoki	6. Deficyty w zakresie usług publicznych (opiekuńczych i	6. Wzrost aktywności obywatelskiej, w tym partycypacji społecznej w procesach zarządzania w życiu publicznym	
		7. Zmiana postaw społecznych, w tym również w zakresie edukacji	

przyrost naturalny	medycznych)	8. Rozwój ekonomii społecznej
7. Wysokiej jakości infrastruktura edukacyjna (obiekty szkolne, pracownie kształcenia zawodowego)	7. Ponadprzeciętna stopa bezrobocia, wysoki poziom bierności zawodowej oraz niska mobilność zawodowa i przestrzenna mieszkańców	9. Rozwój Podstrefy PSSE w Czarnej Wodzie
8. Wysoki poziom zaplecza logistycznego w zakresie bezpieczeństwa obywateli	8. Niski poziom edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym	
	9. Brak odpowiedniej infrastruktury społecznej (do prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz brak ośrodków wsparcia dla os. starszych)	
	10. Rosnąca zachorowalność w zakresie chorób cywilizacyjnych (układ krążenia, nowotwory, choroby układu oddechowego)	
	11. Brak stacjonarnego hospicjum	

2 Scenariusze i wizja rozwoju

Scenariusze są powszechnie stosowanym w planowaniu strategicznym sposobem prezentacji możliwej przyszłości. Ich celem jest przede wszystkim wybór wariantu polityki rozwojowej, jej celów i priorytetów. Scenariusze opisują zwykle sytuacje skrajne, które w rzeczywistości nie pojawiają się.

Scenariusze wskazują potencjalne ścieżki rozwoju regionu z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych, niezależnych bezpośrednio od realizacji Strategii i od działań samorządu powiatu starogardzkiego.

W scenariuszach skupia się uwagę na zjawiskach i procesach, które określają przyszły poziom rozwoju powiatu, a zwłaszcza na tych, które determinują rozwój lub dynamizują jego tempo. Decydujące znaczenie dla formułowania scenariuszy miały wyniki analizy SWOT.

2.1. Możliwe kierunki rozwoju Powiatu Starogardzkiego

a. Scenariusz I – Optymistyczny

Pierwszy scenariusz zakłada intensywny rozwój gospodarczy oraz wzrost konkurencyjności powiatu starogardzkiego. Wiodącym celem staje się zmniejszenie dystansu w zakresie rozwoju gospodarczego. Najistotniejszym potencjałem, charakterystycznym dla naszego powiatu, który przyczynia się do rozwoju gospodarczego i społecznego, jest położenie (lokalizacja) w VI Transeuropejskim Korytarzu Transportowym. To właśnie lokalizacja staje się bazą dla rozwoju na naszych terenach przemysłu opartego o najnowsze technologie. Wysoki standard zmodernizowanej i rozbudowanej infrastruktury drogowej sprzyja lokowaniu inwestycji.

Powiat starogardzki stawia przede wszystkim na zrównoważony rozwój, czyli taki, który nie ingeruje w znacznym stopniu w naturę. Biorąc pod uwagę położenie na obszarach Natura 2000.

W celu zapewnienia jak najlepszych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej na terenie powiatu wybudowano centrum obsługi inwestora, w sposób bardziej efektywny zagospodarowano tereny Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Starogardzie Gdańskim oraz uzbrojono tereny inwestycyjne przylegające do PSSE należące do Powiatu Starogardzkiego. Ponadto nastąpił dynamiczny rozwój nowoutworzonej podstrefy PSSE w Czarnej Wodzie. Realizowane są nowe inwestycje w oparciu o Partnerstwo Publiczno-Prywatne.

Dorobek Trójmiasta staje się narzędziem dla naszego rozwoju. Dzięki fluktuacji kapitału ludzkiego, który zdobywa wiedzę i umiejętności w ośrodkach Trójmiejskich i alokuje tę

wiedzę na terenie powiatu, znacząco podnosimy jego konkurencyjność gospodarczą. Dokonujemy korzystnych zmian branżowych, stawiając jedynie na te przynoszące największe korzyści, również biorąc pod uwagę popyt zagraniczny (pozwalającym na eksport).

Poprzez poprawę edukacji, począwszy od edukacji przedszkolnej aż po przygotowanie ludzi do wykonywania konkretnego zawodu, kształtujemy kapitał ludzki na terenie powiatu. Edukujemy młodzież szkolną pod kątem potrzeb pracodawcy, przez co pracownicy są lepiej przygotowani do funkcjonowania na rynku pracy.

Prężnie rozwija się ruch turystyczny, w oparciu o różne formy aktywnego wypoczynku. W 100% wykorzystujemy potencjały drzemiące w naszym powiecie, związane z jego atrakcyjnością turystyczną. Stabilny i względnie wysoki przyrost naturalny zapewnia systematyczny dopływ kadry do lokalnej gospodarki. W sposób efektywny są wykorzystywane środki unijne. Mieszkańcy powiatu wykazują aktywność i zaangażowanie w życiu publicznym. Tworzą się nowe podmioty ekonomii społecznej.

Ryzyko związane z realizacją tego scenariusza:

Największym ryzykiem jest brak środków finansowych na realizację założonych przedsięwzięć oraz pogłębiający się kryzys gospodarczy w skali nie tylko krajowej, ale również europejskiej.

Zagrożeniem jest również wzmożona eksploatacja środowiska naturalnego, związana z realizacją wielu inwestycji oraz wprowadzaniem większej ilości zanieczyszczeń do środowiska.

Degradacja krajobrazu miejskiego poprzez dużą ilość przedsiębiorstw skoncentrowanych w ośrodkach miejskich.

Realizacja tego scenariusza jest również w znacznym stopniu uzależniona od struktury demograficznej naszego powiatu. Podobnie do struktury krajowej, charakteryzuje nas społeczeństwo starzejące się. Natomiast populacja ludzi młodych, zachęcana korzystniejszymi warunkami bytowymi emigruje z naszych terenów.

Do ryzyk należy również zaliczyć zmniejszenie opłacalności dla działalności MSP – duże koncerny i duzi inwestorzy dominują na rynku lokalnym.

b. Scenariusz II – Neutralny

Taki scenariusz rozwoju zakłada umiarkowany rozwój powiatu starogardzkiego (niższy poziom rozwoju niż w scenariuszu nr 1) przy równoczesnym wzroście roli Trójmiasta w Województwie Pomorskim. Powiat kieruje swoje działania w stronę poprawy jego

dostępności komunikacyjnej dla innych regionów. Zmodernizowana sieć transportowa przyczynia się do wzrostu poziomu inwestycji realizowanych na terenie powiatu.

Wysoki standard terenów inwestycyjnych przyciąga potencjalnych inwestorów zewnętrznych, którzy lokują tutaj swój kapitał i tworzą nowe zakłady pracy. Działa to korzystnie na lokalny rynek pracy, zmniejsza się stopa bezrobocia strukturalnego i podnosi standard życia mieszkańców. Nowe przedsiębiorstwa przemysłowe, oparte o nowe technologie korzystające z innowacyjnych rozwiązań, stają się zapleczem przemysłowym dla ośrodka Trójmiejskiego (rozwinętego w zakresie innowacji, technologii, wiedzy). Następuje duża fluktuacja kapitału ludzkiego – wykształceni pracownicy znajdują miejsca pracy na terenie powiatu, który staje się jednocześnie zapleczem mieszkaniowym Trójmiasta.

Ten scenariusz rozwojowy opiera się na wzajemnym komplementarnym działaniu naszego powiatu z Trójmiastem i sąsiednimi powiatami. Wzajemna synergia prowadzi do jeszcze silniejszego rozwoju gospodarczego.

Ponadto tłem dla tego prężnego rozwoju przemysłowego staje się również rozwój turystyczny, jako kolejny potencjał powiatu starogardzkiego. Obecnie postępujący proces globalizacji, umożliwia poszczególnym regionom rozwój charakterystycznych dla niego produktów czy usług. Powiat starogardzki takiej szansy upatruje w swojej przewadze konkurencyjnej w zakresie atrakcyjności turystycznej. Dzięki dobrej dostępności komunikacyjnej ma szansę na wzrastającą rokrocznie liczbę turystów. W szczególności, duży nacisk kładzie na swoje położenie na szlakach wodnych, gdzie potencjał rozwoju turystyki wodnej jest bardzo duży. Rzeki powiatu, tj. Wierzyca czy Wda, są doskonałymi szlakami wodnymi do spływów kajakowych.

Ryzyko związane z realizacją tego scenariusza:

Deficyty w zakresie budżetu (brak środków finansowych).

Zagrożeniem jest również wzmożona eksploatacja środowiska naturalnego, związana z realizacją wielu inwestycji oraz wprowadzaniem większej ilości zanieczyszczeń do środowiska.

Realizacja tego scenariusza jest związana z ryzykiem odpływu kapitału ludzkiego do Trójmiasta.

Zmniejszenie opłacalności dla działalności MSP – duże koncerny i duzi inwestorzy dominują rynek lokalny.

c. Scenariusz III – Pesymistyczny

Scenariusz ten zakłada wzrastającą rolę ośrodka Trójmiejskiego, jako głównego konkurenta w województwie pomorskim oraz powiatów sąsiednich, przy jednoczesnym osłabieniu gospodarczym powiatu starogardzkiego. Jest to pesymistyczny scenariusz rozwojowy, w którym wszystkie sąsiednie powiaty, wyłączając starogardzki, rozwijają się.

Zły stan infrastruktury (zwłaszcza drogowej) oraz brak funduszy na jego modernizację, brak uzbrojonych terenów pod inwestycje, odpychają potencjalnych inwestorów zewnętrznych od lokowania na tych terenach swoich inwestycji. Te czynniki oraz kryzys w zakresie finansów publicznych wywołują kolejną falę bezrobocia. Młodzież po ukończeniu szkoły, wchodząca na rynek pracy, nie znajduje zatrudnienia. Redukowane są miejsca pracy oraz spadają wynagrodzenia. Wywołuje to efekt domina: wzrost liczby bezrobotnych – spadek stopy życiowej mieszkańców – wzrost odsetka popełnianych przestępstw – strajki i demonstracje – niepokój społeczny. Gospodarkę lokalną dotyka kryzys. Spada liczba inwestycji realizowanych na terenie powiatu, mieszkańcy masowo opuszczają powiat starogardzki w poszukiwaniu lepszych warunków bytowych. Młodzi ludzie emigrują do większych aglomeracji miejskich oraz zagranicę.

Rośnie zachorowalność na choroby cywilizacyjne (nowotwory, choroby układu krążenia).

Spada jakość kształcenia na każdym szczeblu edukacji.

Scenariusz ten zakłada niezrealizowanie zakładanej przez powiat strategii rozwoju, dotyczącej uprzemysławiania terenów powiatu. Jednakże brak środków na realizację inwestycji i przyciąganie inwestorów przyczynia się do wzrostu znaczenia innych gałęzi gospodarki, wcześniej wyeliminowanych z strategii rozwoju. Zmuszeni do przehierarchizowania wartości, wykonujemy stanowczy zwrot w stronę reagryzacji terenów, oparcia lokalnej gospodarki o wytwórstwo rolno-spożywcze.

Wykorzystujemy potencjał naszego powiatu tkwiący w rolnictwie. Stajemy się czołowym potentatem w produkcji zdrowej i ekologicznej żywności.

Ryzyko związane z realizacją tego scenariusza:

Największym ryzykiem jest upadek gospodarczy powiatu. Brak miejsc pracy, spadek poziomu edukacji, wzrost przestępczości. Degradacja krajobrazu miejskiego, poprzez niszczące, opustoszałe zakłady pracy.

Powiat starogardzki w przypadku wystąpienia takiego scenariusza staje się miejscem nieatrakcyjnym do osiedlenia. Występuje fala emigracji mieszkańców na inne tereny.

Wzrost cen powoduje zubożenie społeczeństwa, spada dostępność do usług finansowych (zawieszenie w udzielaniu kredytów, pożyczek).

Za najkorzystniejszy, tj. zapewniający największą dynamikę rozwoju, należy uznać scenariusz *Optymistyczny*, jednak rozwój zakłada także scenariusz *Neutralny*. Te dwa scenariusze wpłynęły na kształt części projekcyjnej Strategii. Choć realizacja Strategii nie gwarantuje, że w powiecie starogardzkim zrealizuje się scenariusz najbardziej pożądany, to jednak powinna umożliwić przygotowanie się na zmiany w powiecie oraz może przybliżyć do tego scenariusza. Powinna ona także umożliwić odpowiednią reakcję powiatu w razie zaistnienia sytuacji charakterystycznych dla pozostałych scenariuszy.

2.2. Wizja rozwoju Powiatu Starogardzkiego

Powiat starogardzki to prężnie rozwijający się obszar, zapewniający swoim mieszkańcom bezpieczeństwo oraz wzrost jakości życia. To powiat szanujący dziedzictwo kulturowe oraz naturalne.

2.3. Misja Powiatu Starogardzkiego

Powiat starogardzki stymuluje harmonijny rozwój wszystkich gmin powiatu, w celu wzmocnienia jego konkurencyjności i atrakcyjności na tle województwa oraz zapewnia swoim mieszkańcom oraz partnerom podstawy dla ciągłego i bezpiecznego wzrostu.

3. Zasady strategii i rola samorządu powiatowego

3.1. Zasady realizacji strategii

Jedną z zasad wg których tworzone Strategię powiatu starogardzkiego jest koncentracja. Strategia jest selektywna i skoncentrowana na definiowaniu celów i kierunków działania, odzwierciedlając dokonane wybory strategiczne. Strategia wyznacza cele poddające się weryfikacji i ustanawia zobowiązania do określonych działań i efektów. Realizacja Strategii musi być prowadzona przede wszystkim zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju (osiągnięcie trwałej poprawy poziomu życia mieszkańców wymaga rozwoju, realizowanego przy zapewnieniu równowagi społecznej, ekologicznej i przestrzennej). Strategia powinna opierać się o wzajemną współpracę pomiędzy JST oraz NGO's (wzmacnianie współpracy podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii, a także do zwiększonej efektywności i skuteczności wydatkowania środków publicznych, z uwzględnieniem zaangażowania w procesy decyzyjne i wykonawcze partnerów społecznych i gospodarczych). Realizacja tej zasady oznacza, że przedsięwzięcia ważne dla realizacji Strategii analizowane będą pod kątem kryterium

partnerstwa i partycypacji. Drugim istotnym punktem odniesienia będzie kryterium partnerstwa publiczno-prywatnego, które kładzie nacisk na realizację przedsięwzięć efektywnych ekonomicznie, w szczególności angażujących kapitał prywatny, co prowadzi do wzmocnienia oddziaływania i skuteczności interwencji publicznej. Strategia opiera się również o zasadę spójności przestrzennej oznaczając, że realizacja Strategii uwzględnia wymogi kształtowania ładu przestrzennego, zapewniając poszanowanie i efektywne wykorzystanie ograniczonego zasobu przestrzeni, w tym hamowanie presji inwestycyjnej na tereny cenne przyrodniczo i krajobrazowo. Biorąc pod uwagę potencjał przyrodniczy powiatu starogardzkiego, strategia jest zbudowana zgodnie z zasadą korzystnego oddziaływania na środowisko. Oznacza to, że przedsięwzięcia identyfikowane jako istotne dla realizacji Strategii analizowane będą przez pryzmat kryterium efektu środowiskowego promującego poprawę efektywności wykorzystania zasobów i redukcję negatywnych oddziaływań środowiskowych lub działania kompensujące.

W związku z wysokimi wskaźnikami bezrobocia oraz niską aktywnością zawodową mieszkańców powiatu starogardzkiego, strategia wg zasady promocji zatrudnienia skupia się na przedsięwzięciach wspierających tworzenie wysokiej jakości trwałych miejsc pracy, cechujących się wysokim poziomem wymaganych kompetencji, w szczególności w branżach decydujących o pozycji konkurencyjnej regionu. Realizacja tej zasady oznacza, że przedsięwzięcia identyfikowane jako istotne dla realizacji Strategii analizowane będą przez pryzmat kryterium wzrostu zatrudnienia.

Strategia ma na celu promowanie postaw obywatelskich, co oznacza, że realizacja Strategii będzie sprzyjać tworzeniu warunków dla wysokiej aktywności mieszkańców, w tym kształtowaniu i umacnianiu pożądanych postaw patriotycznych, proekologicznych, kulturalnych, prozdrowotnych, transportowych, przedsiębiorczych i innowacyjnych, a także podnoszeniu jakości życia mieszkańców. Realizacja tej zasady oznacza, że strategicznie istotne przedsięwzięcia analizowane będą pod kątem kryterium wzrostu świadomości obywatelskiej.

3.2. Rola samorządu powiatowego

Powiat starogardzki obejmuje planowaniem strategicznym wyłącznie te zagadnienia, na które ma rzeczywisty wpływ. Strategia nie obejmuje kwestii czysto lokalnych. Zgodnie z tą zasadą strategia nie koncentruje się na sprawach należących do sfery bieżącego funkcjonowania oraz wykonywania zadań i obowiązków przez podmioty działające w powiecie.

W zależności od analizowanego celu samorząd powiatu starogardzkiego w procesie realizacji Strategii będzie pełnił różne role:

a) **Inwestora** – podmiotu bezpośrednio realizującego i współfinansującego kierunki działań zidentyfikowane w Strategii poprzez projekty własne lub partnerskie.

b) **Koordynatora i lidera działań rozwojowych** – podmiotu koordynującego realizację Strategii, określającego zobowiązania, wyznaczającego jednostki realizacyjne i monitorującego realizację, a także zarządzającego środkami zewnętrznymi (w tym pochodzącymi z UE) ukierunkowanymi na osiągnięcie celów Strategii.

c) **Kreatora** – podmiotu kreującego i wspierającego kluczowe dla powiatu przedsięwzięcia rozwojowe wynikające ze Strategii. Podmiotu nawiązującego współpracę ponadlokalną z innymi jednostkami i instytucjami, służącą rozwojowi gospodarstwu powiatu starogardzkiego.

4. Wyzwania i cele

4.1. Wyzwania strategiczne dla powiatu starogardzkiego

Kapitał ludzki i społeczny – Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia z uwzględnieniem kształcenia kompetencji poszukiwanych na rynku pracy. Efektywniejsze wykorzystywanie kapitału intelektualnego dla rozwoju sektorów gospodarki, innowacji.

Aktywność zawodowa i przedsiębiorczość – Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości oraz zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców poprzez zastosowanie skutecznej i aktywnej polityki rynku pracy. Zapewnienie dogodnych warunków dla zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Dziedzictwo kulturowe i turystyka – Wzmacnianie sektora kultury i zasobów dziedzictwa kulturowego jako unikalnego potencjału decydującego o przewadze konkurencyjnej powiatu starogardzkiego. Bardziej efektywne wykorzystywanie zasobów przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności powiatu starogardzkiego.

Infrastruktura i dostępność komunikacyjna – Poprawa infrastruktury drogowej i transportowej. Zapewnienie spójnego systemu komunikacyjnego powiatu, opartego na spójnych systemach transportowych, z uwzględnieniem powiązań z powiatami sąsiednimi.

Bezpieczeństwo zdrowotne i społeczne – Wzmocnienie bezpieczeństwa zdrowotnego poprzez zmniejszanie poziomu różnic w dostępie do opieki zdrowotnej na obszarach miejskich i wiejskich oraz poprawę dostępu do nowoczesnego sprzętu medycznego. Podnoszenie świadomości zdrowego stylu życia w połączeniu z promowaniem postaw ekologicznych, oraz dążenie do integracji działań na rzecz osób starszych.

4.2. Cele strategiczne i operacyjne

4.2.1. Cele strategiczne i operacyjne dla powiatu starogardzkiego

1. Nowoczesna gospodarka	2. Zapewnienie mieszkańcom ciągłego i stabilnego wzrostu	3. Spójna i atrakcyjna przestrzeń
<p>1.1 Poprawa efektywności przedsiębiorstw</p> <p>1.2 Bogata i unikatowa oferta turystyczna i kulturalna</p>	<p>2.1 Efektywny system edukacji</p> <p>2.2 Wysoki poziom kapitału ludzkiego</p> <p>2.3 Aktywizacja zawodowa społeczeństwa</p> <p>2.4 Wysoka aktywność społeczna i gospodarcza mieszkańców</p> <p>2.5 Poprawa poziomu usług medycznych, ich dostępności oraz szeroka profilaktyka</p> <p>2.6 Rozwój usług społecznych</p>	<p>3.1 Stworzenie sprawnego i nowoczesnego systemu transportowego</p> <p>3.2 Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego</p> <p>3.3 Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu i dbałość o stan środowiska</p> <p>3.4 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na terenie powiatu</p> <p>3.5. Efektywność energetyczna</p>

Cel strategiczny 1. Nowoczesna gospodarka

W interesie powiatu jest wzmocnienie jego pozycji gospodarczej w skali regionu. Dynamiczny i inteligentny wzrost gospodarczy przyczyni się do zwiększenia liczby miejsc pracy, podniesienia poziomu życia mieszkańców. Dynamiczna gospodarka oparta o zrównoważony rozwój, czerpiąca korzyści ze wzajemnej współpracy międzyregionalnej, będzie atrakcyjnym miejscem do lokowania inwestycji przez strategicznych dla powiatu inwestorów.

Cel operacyjny 1.1 Poprawa efektywności przedsiębiorstw	Cel operacyjny 1.2 Bogata i unikatowa oferta turystyczna i kulturalna
<p>Działanie 1: Wsparcie inicjatyw klastrowych</p> <p>Działanie 2: Wsparcie na rzecz systemu obsługi nowych i funkcjonujących w powiecie inwestorów (w tym obsługi przed- i poinwestycyjnej) oraz rozwój instytucji otoczenia biznesu</p> <p>Działanie 3: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych</p>	<p>Działanie 1: Promocja dziedzictwa kulturowego</p> <p>Działanie 2: Podnoszenie jakości oferty kulturalnej i turystycznej</p>

Cel operacyjny 1.1 POPRAWA EFEKTYWNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW**Działanie 1: Wsparcie inicjatyw klastrowych****WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba klastrów na terenie powiatu starogardzkiego	0	2
Liczba przedsiębiorstw zrzeszonych w klastrach	0	6

Działanie 2: Wsparcie na rzecz systemu obsługi nowych i funkcjonujących w powiecie inwestorów (w tym obsługi przed- i poinwestycyjnej) oraz rozwój Instytucji Otoczenia Biznesu**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Stworzenie centrum wspierania przedsiębiorczości	0	1

Powstanie Instytucji Otoczenia Biznesu	1	2
Liczba inwestycji zrealizowanych w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego	0	3

Działanie 3: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Powierzchnia uzbrojonych terenów pod inwestycje	0	20.7528 ha
Powierzchnia terenów inwestycyjnych włączonych do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	0	20.7528 ha
Liczba nowych inwestycji przedsiębiorstw spoza regionu (w tym zagranicznych)	0	5
Liczba miejsc pracy utworzonych w ramach ww. nowych inwestycji	0	200

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Polityki Gospodarczej i Funduszy Europejskich
- Starogardzki Klub Biznesu – Związek Pracodawców

- Agencja Rozwoju Pomorza S.A

- Invest in Pomerania

Cel operacyjny 1.2 BOGATA I UNIKATOWA OFERTA TURYSTYCZNA I KULTURALNA

Działanie 1: Promocja dziedzictwa kulturowego

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba wystaw/targów na których promowano Powiat Starogardzki	3	4
Liczba wydrukowanych materiałów promujących Powiat Starogardzki	5	7

Działanie 2: Podnoszenie jakości oferty kulturalnej i turystycznej

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba zrealizowanych imprez/wydarzeń	30	40

kulturalnych/folklorystycznych		
Liczba nowych produktów turystycznych	20	30
Liczba imprez sportowych	35	45

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Kultury, Sportu i Promocji Regionu
- Lokalna Organizacja Turystyczna
- LGD Chata Kociewia
- Wydział Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

OBSZARY WSPÓŁPRACY ponadlokalnej POWIATU

- partner w przedsięwzięciu strategicznym „Kajakiem przez Pomorze”

Cel strategiczny 2. Zapewnienie mieszkańcom ciągłego i stabilnego wzrostu

W interesie powiatu jest zapewnienie mieszkańcom możliwości dla ciągłego i stabilnego rozwoju. Aktywne i otwarte społeczeństwo, posiadające odpowiednie do wymagań rynku wykształcenie oraz umiejętności, sprzyja rozwojowi społecznemu i gospodarczemu powiatu. Mobilni mieszkańcy, z łatwością znajdują zatrudnienie na terenie powiatu. Powiat zapewnia im szybki dostęp do oczekiwanych usług publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem opieki zdrowotnej.

Cel operacyjny 2.1 Efektywny system edukacji	Cel operacyjny 2.2 Wysoka jakość kapitału ludzkiego	Cel operacyjny 2.3 Aktywizacja zawodowa społeczeństwa	Cel operacyjny 2.4 Wysoka aktywność społeczna i gospodarcza mieszkańców	Cel operacyjny 2.5 Poprawa poziomu usług medycznych, ich dostępności oraz szeroka profilaktyka	Cel operacyjny 2.6 Rozwój usług społecznych
Działanie 1: Zapewnienie wysokiej jakości edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym (kształcenie ogólne i zawodowe) Działanie 2:	Działanie 1: Wzmocnienie potencjału oraz współpracy organizacji pozarządowych z JST Działanie 2: Podnoszenie poziomu	Działanie 1: Aktywizacja społeczna i zawodowa biernych zawodowo Działanie 2: Aktywizacja zawodowa bezrobotnych lub zagrożonych	Działanie 1: Wsparcie ekonomii społecznej	Działanie 1: Poprawa dostępu do wysokiej jakości specjalistycznych usług zdrowotnych w zakresie chorób cywilizacyjnych Działanie 2:	Działanie 1: Rozwój systemu pieczy zastępczej Działanie 2: Działania w kierunku utworzenia zaplecza technicznego do

<p>Rozwój wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w tym szczególnie uzdolnionych)</p> <p>Działanie 3:</p> <p>Rozwój systemu kompleksowego wspomagania rozwoju szkół</p> <p>Działanie 4:</p> <p>Rozwój Centrów Kształcenia Ustawicznego</p>	<p>tożsamości lokalnej (kociewskiej) oraz integracja społeczności lokalnych</p> <p>Działanie 3:</p> <p>Aktywne uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji</p> <p>Działanie 4:</p> <p>Rewitalizacja społeczna</p>	<p>bezrobociem.</p> <p>Działanie 3:</p> <p>Nowe miejsca pracy podnoszące konkurencyjność przedsiębiorstw i kompetencje pracowników</p> <p>Działania 4:</p> <p>Wsparcie dla mikro przedsiębiorstw</p> <p>Działanie 5:</p> <p>Zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy</p>		<p>Intensyfikacja działań profilaktycznych i diagnostycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych</p> <p>Działanie 3:</p> <p>Utworzenie stacjonarnego hospicjum</p> <p>Działanie 4:</p> <p>Informatyzacja szpitala</p>	<p>realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy</p> <p>Działanie 3:</p> <p>Utworzenie ośrodka wsparcia dziennego dla osób starszych</p>
--	--	---	--	---	---

Cel operacyjny 2.1 : EFEKTYWNY SYSTEM EDUKACJI**Działanie 1: Zapewnienie wysokiej jakości edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym (kształcenie ogólne i zawodowe)****WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Udział procentowy uczniów LO, którzy zdali maturę	96%	98%
Udział procentowy uczniów kształcenia zawodowego, którzy zdali egzamin zawodowy w:	a) 79%	a) 80%
a) Technikach	b) 80%	b) 87%
b) Zasadniczych Szkołach Zawodowych		

Działanie 2: Rozwój wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w tym szczególnie uzdolnionych)**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Udział procentowy uczniów szczególnie uzdolnionych w populacji	3%	5%

Udział procentowy uczniów o Specjalnych Potrzebach Edukacyjnych	8%	8%
---	----	----

Działanie 3: Rozwój systemu kompleksowego wspomaganie rozwoju szkół

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba szkół objętych kompleksowym wsparciem	Wszystkie szkoły podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne	wszystkie szkoły podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne
Procentowy udział przeszkolonych nauczycieli	0	40% nauczycieli
Liczba zorganizowanych szkoleń w ramach kompleksowego wsparcia	5 rocznie	5 rocznie
Liczba utworzonych sieci współpracy i samokształcenia	7	7

Działanie 4: Rozwój Centrów Kształcenia Ustawicznego**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba osób korzystających z oferty Centrum Kształcenia Ustawicznego	334	wzrost o 10 %

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Edukacji
- Szkoły Ponadgimnazjalne
- Centrum Kształcenia Ustawicznego

Cel operacyjny 2.2: WYSOKA JAKOŚĆ KAPITAŁU LUDZKIEGO**Działanie 1: Wzmocnienie potencjału oraz współpracy organizacji pozarządowych z JST****WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba organizacji pozarządowych	154	170

Liczba organizacji pozarządowych które uzyskały wsparcie od JST w postaci grantów	31	40
Liczba osób którzy skorzystali z wsparcia Polskiego Centrum Mediacji filia w Starogardzie Gdańskim	7	wzrost o 25 % rocznie

Działanie 2: Podnoszenie poziomu tożsamości lokalnej (kociewskiej) oraz integracja społeczności lokalnych

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba Kół Gospodyń Wiejskich działających w Powiecie Starogardzkim	60	70
Liczba imprez organizowanych na obszarach wiejskich związanych z tematyką Kociewia	165	180

Działanie 3: Aktywne uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba zorganizowanych imprez sportowych	35	45
Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych	30	40

Działanie 4: Rewitalizacja społeczna**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba inicjatyw zrealizowanych na terenach zrewitalizowanych	0	3
Liczba osób korzystających z usług nowopowstałych obiektów	0	600

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Polityki Gospodarczej i Funduszy Europejskich
- Wydział Kultury, Sportu i Promocji Regionu
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- NGO's
- Wydział Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Cel operacyjny 2.3 AKTYWIZACJA ZAWODOWA SPOŁECZEŃSTWA

Działanie 1: Aktywizacja społeczna i zawodowa biernych zawodowo

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba biernych zawodowo wśród zarejestrowanych bezrobotnych	2000	1300

Działanie 2: Aktywizacja zawodowa bezrobotnych lub zagrożonych bezrobociem.**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (stan na koniec miesiąca grudnia)	8369	6700
Liczba długotrwale bezrobotnych	4489	3500

Działanie 3: Nowe miejsca pracy podnoszące konkurencyjność przedsiębiorstw i kompetencje pracowników**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba nowo utworzonych miejsc pracy	27 241	27 741

Działanie 4: Wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba mikro przedsiębiorstw	9000	9300

Działanie 5: Zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba osób uczestniczących bezrobotnych w kształceniu ustawicznym	-	2000

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Powiatowy Urząd Pracy
- Centrum Kształcenia Ustawicznego przy Zespole Szkół Ekonomicznych
- Centrum Kształcenia Praktycznego Zespołu Szkół Rolniczych w Bolesławowie

Cel operacyjny 2.4 WYSOKA AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I GOSPODARCZA MIESZKAŃCÓW

Działanie 1: Wsparcie ekonomii społecznej

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej	0	4

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Polityki Gospodarczej i Funduszy Europejskich
- Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Gdańsku

Cel operacyjny 2.5 POPRAWA POZIOMU USŁUG MEDYCZNYCH, ICH DOSTĘPNOŚCI ORAZ SZEROKA PROFILAKTYKA

Działanie 1: Poprawa dostępu do wysokiej jakości specjalistycznych usług zdrowotnych w zakresie chorób cywilizacyjnych

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Odsetek ludności powiatu objętej		

programami zdrowotnymi: - profilaktyka raka szyjki macicy - profilaktyka raka piersi	36,45% 42,29 %	rosnąca
Zachorowalność osób dorosłych z powodu nowotworów	120 osób	malejąca
Zachorowalność osób dorosłych z powodu chorób układu krążenia	652 osoby	malejąca
Liczba szkół – członków wojewódzkiej sieci Szkół Promujących Zdrowie	2	9

Działanie 2: Intensyfikacja działań profilaktycznych i diagnostycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba realizowanych Programów Zdrowotnych	2	3
Liczba kampanii prozdrowotnych	0	1

Działanie 3:Utworzenie stacjonarnego hospicjum**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba utworzonych stacjonarnych hospicjów	0	1

Działanie 4:**Informatyzacja szpitala****WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba wprowadzonych systemów informatycznych	0	1

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Nadzoru Właścicielskiego, Zdrowia i Polityki Społecznej
- Kociewskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.

- Placówki Ambulatoryjnej Opieki Zdrowotnej
- Szkoły Ponadgimnazjalne Powiatu Starogardzkiego
- NGO's

Cel operacyjny 2.6 ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH

Działanie 1: Rozwój systemu pieczy zastępczej

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba działań podjętych w kierunku rozwoju systemu pieczy zastępczej	0	1

Działanie 2: Działania w kierunku utworzenia zaplecza technicznego do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba utworzonych miejsc do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy z odpowiednim zapleczem technicznym	0	1

Działanie 3: Utworzenie ośrodka wsparcia dziennego dla osób starszych**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba utworzonych ośrodków wsparcia dziennego dla osób starszych	0	1

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Gminy z terenu powiatu starogardzkiego

Cel strategiczny 3. Spójna i atrakcyjna przestrzeń

Powiat starogardzki troszczy się o spójną przestrzeń. Jego celem jest stworzenie sprawnego i nowoczesnego transportu zbiorowego oraz zwiększenie dostępności transportowej powiatu. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa oraz zmniejszenie negatywnych skutków oddziaływania na środowisko naturalne.

<p>Cel operacyjny 3.1</p> <p>Stworzenie sprawnego i nowoczesnego systemu transportowego</p>	<p>Cel operacyjny 3.2</p> <p>Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego</p>	<p>Cel operacyjny 3.3</p> <p>Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu i dbałość o stan środowiska</p>	<p>Cel operacyjny 3.4</p> <p>Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na terenie powiatu</p>	<p>Cel operacyjny 3.5</p> <p>Efektywność energetyczna</p>
<p>Działanie 1:</p> <p>Modernizacja sieci dróg powiatowych w szczególności łączących Starogard Gdański z ośrodkami gminnymi</p> <p>Działanie 2:</p> <p>Rozwój transportu zbiorowego cechującego się wysoką jakością świadczonych usług (poprawa infrastruktury i taboru)</p>	<p>Działanie 1:</p> <p>Rozwój infrastruktury szpitala</p> <p>Działanie 2:</p> <p>Zwiększenie zakresu działań prewencyjnych i profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego, jak i zabezpieczenia medycznego</p> <p>Działanie 3:</p> <p>Wsparcie dla utworzenia spójnego systemu monitoringu zagrożeń i</p>	<p>Działanie 1:</p> <p>Wsparcie działań promocyjnych mających zwiększyć świadomość społeczną w zakresie potrzeb ochrony środowiska wśród lokalnej społeczności</p>	<p>Działanie 1:</p> <p>Zagospodarowanie niewykorzystanych budynków, placów na obiekty publiczne sprzyjające integracji społecznej</p>	<p>Działanie 1:</p> <p>Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej</p>

	wymiany informacji o zagrożeniach			
--	-----------------------------------	--	--	--

Cel operacyjny 3.1 STWORZENIE SPRAWNEGO I NOWOCZESNEGO SYSTEMU TRANSPORTOWEGO

Działanie 1: Modernizacja sieci dróg powiatowych w szczególności łączących Starogard Gdański z ośrodkami gminnymi

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Długość dróg powiatowych poddanych przebudowie	22,00 km	42,00 km
Liczba przebudowanych mostów drogowych znajdujących się na drogach powiatu starogardzkiego	6	12

Działanie 2: Rozwój transportu zbiorowego cechującego się wysoką jakością świadczonych usług (poprawa infrastruktury i taboru)

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Wielkość taboru w dobrym i bardzo	20	41

dobrym stanie technicznym		
---------------------------	--	--

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg
- Powiatowy Zarząd Dróg
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Starogardzie Gdańskim

OCZEKIWANIA WOBEC WŁADZ CENTRALNYCH

1. Budowa obwodnicy Starogardu Gdańskiego
2. Elektryfikacja linii kolejowej na odcinku Starogard – Tczew

OCZEKIWANIA WOBEC WŁADZ WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

1. Modernizacja dróg wojewódzkich nr 214, 222, 231, 229

Cel operacyjny 3.2 ZWIĘKSZENIE POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA Powszechnego i Porządku Publicznego

Działanie 1: Rozwój infrastruktury szpitala**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Budowa lądowiska dla lotniczego pogotowia ratunkowego przy KCZ	0	1
Dostosowanie Bloku Operacyjnego wraz z Centralną Sterylizacją do wymogów nałożonych odpowiednimi przepisami prawa	0	1

Działanie 2: Zwiększenie zakresu działań prewencyjnych i profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego jak i bezpieczeństwa medycznego**WSKAŹNIKI**

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba Zespołów Ratownictwa Medycznego (ZRM) w powiecie	4	5
Liczba nowych wozów bojowych Ochotniczej Straży Pożarnej w KSRG	6	14

Doposażenie magazynu interwencyjnego Starostwa Powiatowego na sytuacje kryzysowe	5	7
Liczba inicjatyw społecznych zrealizowanych przez Powiatową Komendę Policji	3	4
Liczba jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	20	23

Działanie 3: Wsparcie dla utworzenia spójnego systemu monitoringu zagrożeń i wymiany informacji o zagrożeniach

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
System monitoringu zagrożeń i wymiany informacji o zagrożeniach	1	3

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
- Komenda Powiatowa Policji
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
- Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP
- Kociewskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.

Cel operacyjny 3.3 ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU I DBAŁOŚĆ O STAN ŚRODOWISKA

Działanie 1: Wsparcie działań promocyjnych mających zwiększyć świadomość społeczną w zakresie potrzeb ochrony środowiska wśród lokalnej społeczności

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba inicjatyw proekologicznych	3	6

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Ochrony Środowiska

- Jednostki organizacyjne powiatu, a przede wszystkim Szkoły Ponadgimnazjalne

Cel operacyjny 3.4 REWITALIZACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH NA TERENIE POWIATU

Działanie 1: Zagospodarowanie niewykorzystanych budynków, placów na obiekty publiczne sprzyjające integracji społecznej

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba zagospodarowanych budynków na rzecz obiektów użyteczności publicznej	0	3

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Polityki Gospodarczej i Funduszy Europejskich

Cel operacyjny 3.5 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Działanie 1: Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej

WSKAŹNIKI

Definicja	Wartość bazowa	Tendencja do 2020
Liczba obiektów publicznych poddanych termomodernizacji	6	10

PARTNERZY KLUCZOWI DLA REALIZACJI CELU:

- Wydział Polityki Gospodarczej i Funduszy Europejskich
- Wydział Edukacji
- Domy Pomocy Społecznej

5. System realizacji

5.1. Zaangażowane podmioty

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Strategii jest Zarząd Powiatu Starogardzkiego.

W trakcie realizacji powiat starogardzki będzie współpracował z jednostkami samorządu terytorialnego z terenu powiatu, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu.

Na poziomie powiatu, współpraca z partnerami polegać będzie głównie na uzgadnianiu i wspólnej realizacji przedsięwzięć rozwojowych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, wpisujących się w cele Strategii.

5.2. Narzędzia realizacji

Zasadniczymi narzędziami realizacji Strategii będą **Strategiczne Karty Działania**, pełniące wiodącą rolę w harmonizowaniu działań Samorządu Powiatu w różnych obszarach tematycznych Strategii.

Strategiczne Karty Działania będą stworzone dla poszczególnych wydziałów i jednostek podległych powiatowi, którzy są wymienieni jako Partnerzy w realizacji danego celu. Karty te będą zawierały konkretne narzędzia realizacji, służące osiągnięciu zakładanych celów. Strategiczne Karty Działania będą tworzone we współpracy z poszczególnymi wydziałami i jednostkami powiatu, po uchwaleniu Strategii.

Narzędziem realizacji będą również projekty realizowane w ramach RPO WP i innych Programów Operacyjnych w perspektywie 2014-2020.

5.3. Finansowanie

Realizacja celów Strategii będzie finansowana ze środków własnych powiatu oraz ze środków zewnętrznych pozyskiwanych przez Starostwo Powiatowe oraz jednostki podległe powiatowi.

5.4. Monitorowanie i ocena efektów

1. Proces realizacji Strategii będzie monitorowany i okresowo oceniany (co najmniej raz na dwa lata). Działania w tym zakresie będą miały charakter regularny, prowadzone będą przez: Wydział Polityki Gospodarczej i Funduszy Europejskich we współpracy z pozostałymi wydziałami i jednostkami podległymi Powiatowi.

2. Zakres działania Wydziału Polityki Gospodarczej i Funduszy Europejskich wraz z partnerami (j.w.) obejmie przede wszystkim następujące zadania:

a) systemowa obserwacja działań prowadzonych na rzecz realizacji Strategii oraz ich efektów w oparciu o wskaźniki i zobowiązania przypisane celom Strategii;

- b) analiza zmian społecznych, gospodarczych i środowiskowych zachodzących w powiecie, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które są związane z realizacją Strategii;
- c) ocena postępów realizacji Strategicznych Kart Działania, a także ocena osiągniętych dzięki nim efektów;
- d) identyfikacja nowych uwarunkowań związanych z realizacją celów Strategii i formułowanie rekomendacji dotyczących zamierzeń w niej określonych, a także systemu jej realizacji;
- e) formułowanie prognoz i scenariuszy rozwoju powiatu.

3. Minimum raz na 2 lata Zarząd Powiatu opracuje *Informację o postępach realizacji Strategii*, zaś co najmniej raz w czasie kadencji Rada Powiatu – sporządzi *Ocenę realizacji Strategii*. Wnioski i rekomendacje płynące z tych dokumentów mogą być przesłanką aktualizacji Strategii.